

BAB 1

1.1 Pengenalan

1.1.1 Keunikan Koridor Raya Multimedia

Dalam usaha meneroka satu era yang diberi pelbagai nama jolokan iaitu “era lebuhraya maklumat”, “era siber”, “era teknologi maklumat” dan sebagainya, Malaysia sebagai sebuah negara yang semakin membangun turut bersaing dengan negara lain dalam menghadapi era globalisasi menuju ke alaf teknologi maklumat.

Dalam jangkamasa 47 tahun semenjak kemerdekaan, Malaysia telah berjaya mengecapi pertumbuhan dan kemakmuran negara sehingga disegani oleh banyak negara maju dan membangun yang lain. Pada peringkat awal pertumbuhannya, Malaysia lebih tertumpu kepada sumber-sumber pertanian dan industri utama seperti bijih timah, getah, kelapa sawit dan tanaman-tanaman lain. Usaha-usaha ini telah berjaya membawa kemewahan kepada rakyat.

Tidak lama kemudian, kerajaan mula menyedari bahawa untuk mempercepatkan proses pembangunan, maka mereka mesti menggalakkan kegiatan perkilangan dan mencipta barang Buatan Malaysia untuk dieksport bagi mendapatkan tukaran mata wang asing untuk negara.

Perubahan dasar telah menyebabkan Malaysia mengalami transisi daripada ekonomi separa-tradisional kepada ekonomi yang lebih maju. Malah pertumbuhan ekonomi Malaysia telah menunjukkan prestasi yang memberansangkan beberapa dekad yang lalu. Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) tumbuh pada kadar 6.7% setahun semasa Dasar Ekonomi Baru (1970-1995), tetapi bagi tempoh Rancangan Malaysia Keenam (1990-1995) kadar pertumbuhannya meningkat kepada 8.7% setahun. Manakala pendapatan per kapita telah meningkat daripada RM6.099 pada tahun 1990 kepada RM9.786 pada tahun 1995. (Rancangan Malaysia Ketujuh, 1996)

Menurut Laporan Ekonomi 2004/2005 (2004), momentum pertumbuhan ekonomi Malaysia dijangka kekal kukuh untuk mencatat pertumbuhan KDNK sebanyak 6 peratus pada tahun 2005.

Ketibaan era maklumat merupakan arah aliran dunia sejagat. Sesiapa yang dapat menguasai teknologi maklumat, merekalah yang akan memperoleh kelebihan dalam persaingan. Penggunaan teknologi maklumat yang terus berkembang adalah tepat pada masanya dengan perkembangan sektor industri kerana penggunaan teknologi maklumat akan meningkatkan kecekapan, produktiviti dan pengeluaran dan menjimatkan masa serta daya saing ekonomi. (Nik Hashim Mustapha, 2000)

Oleh itu, untuk merealisasikan Wawasan 2020 iaitu ke arah pencapaian status negara maju pada tahun 2020, Malaysia telah memulakan rancangan memasuki era teknologi maklumat. Malah penubuhan Koridor Raya Multimedia (MSC) pada tahun 1996 yang diilhamkan oleh Dato' Seri Dr Mahathir Mohamad, sekaligus menandakan kemuncak kepada pemangkin kecemerlangan dunia teknologi maklumat di Malaysia.

Projek mega ini telah dicanangkan bukan sahaja di dalam negara, bahkan ke seluruh dunia. Sejak adanya MSC, Malaysia telah diiktiraf sebagai penggerak inisiatif IT di Rantau Asia dan juga sebagai perintis paradigma ekonomi digital baru. Malahan anjakan itu telah berubah kepada wujudnya semangat yang membawa terutamanya dikalangan warga seluruh Asia.

Penubuhan MSC merupakan satu strategi yang tepat untuk memastikan ekonomi Malaysia mampu bersaing secara kompetatif dan Malaysia tidak ketinggalan dengan negara lain dalam mengorak langkah menuju alaf teknologi maklumat. Dengan kewujudan MSC yang unik ini, Malaysia akan menarik minat syarikat-syarikat terulung di dunia untuk

bersama-sama menyertai projek ini dan memberi peluang terbaik kepada syarikat-syarikat gergasi multimedia untuk membangunkan produk-produk terbaik mereka untuk diuji dan dimanfaatkan bagi kesejahteraan global.

Menurut Mahathir (1998) dalam Shaharom (2001:63)

We are offering our MSC as a gift to the world. We are endeavouring to create the world's best environment for harnessing the full potential of multimedia without any artificial limits. We see the MSC as a global test bed, where the limits of possible can be explored and new ways of living, working and playing in the new era of the Information Age can be tested. We hope to build a multi-cultural "web" of collaborating companies and smart-regions that will mutually enrich all those who come into contact with it.

Menurut kajian global terkini, MSC Malaysia telah mencapai tempat ketiga selepas India dan China, di antara negara yang terbaik dalam sektor Perkhidmatan Perkongsian dan “Outsourcing”. Ini adalah berdasarkan kepada kestabilan politik, infrastruktur yang canggih dan rakyat yang berkebolehan di Malaysia. (MSC.Comm, 2004b:28)

1.1.2 Latar belakang Perbadanan Pembangunan Multimedia (MDC)

Perbadanan Pembangunan Multimedia (MDC) telah ditubuhkan oleh kerajaan Malaysia pada tahun 1996 untuk menerajui pembangunan dan aplikasi MSC. MDC telah diluluskan oleh Kabinet Malaysia dengan belanjawan awal sebanyak RM 30 juta dan diperbadankan di bawah Akta Syarikat 1965 agar ia dapat beroperasi tanpa bergantung pada kaedah dan peraturan perkhidmatan awam atau birokrasi. (Mahathir Mohamad, 2003d:83) Penubuhannya telah mempercepatkan semua aplikasi MSC di peringkat syarikat Multinasional dan tempatan.

Ia juga bertanggungjawab terhadap pemasaran MSC secara global dan membentuk polisi serta melaksanakan undang-undang siber yang spesifik dari segi memberi panduan kepada kerajaan Malaysia dalam semua

aplikasi MSC dan menyeragamkan pembangunan bandar serta infrastruktur maklumat.

Selain itu, MDC juga adalah sebuah perbadanan yang sentiasa berusaha untuk memastikan MSC bertaraf dunia dan mempunyai potensi tinggi dalam bidang *Information Communication Technology* (ICT) dan teknologi multimedia. Penubuhan MDC adalah bertujuan untuk memastikan syarikat-syarikat pelabur multimedia memperoleh persekitaran pelaburan multimedia yang paling baik. MDC bercadang menukuhkan 10 cawangan di luar negara sebagai langkah pengembangan ke pasaran seberang laut.

1.2 Definisi dan Konsep

1.2.1 Teknologi Maklumat

Definisi teknologi maklumat pada hari ini jelas merujuk kepada penggunaan teknologi komunikasi dan alat pengendalian maklumat yang efisyen dan efektif. Bright (1958) dalam Braun (1998) telah mengkelaskan teknologi sebagai:-

“Technology includes the hardware of tools, equipment, machinery and integrated systems such as the automated storage and retrieval system and the software of these systems to run.”

Walau bagaimanapun, Menurut Braun (1998) ia adalah suatu pandangan yang terhad untuk mengatakan bahawa teknologi itu hanya melibatkan perkakasan dan perisian semata-mata. Ini adalah kerana teknologi juga merujuk kepada pengetahuan, bagaimana untuk mengaplikasi dan menggunakan secara maksimum.

Manakala menurut Negraponte (1995), teknologi maklumat dapat mempengaruhi kehidupan kita melalui dua cara iaitu kehadirannya dari segi fizikal (*physical presence*) dan kandungannya (*content*).

1.2.2 Pengurusan

Menurut Ahmad Atory (1991), pengurusan merujuk kepada satu set kegiatan organisasi yang mengeluarkan aktiviti pekerjaan dan berlaku apabila sebilangan orang bergabung bersama untuk menyempurnakan sesuatu tugas atau matlamat. Ia juga didefinisikan sebagai proses perancangan, penyusunan, pengarahan, dan pengawalan usaha ahli-ahli organisasi dan menggunakan semua sumber organisasi untuk mencapai matlamat organisasi. Menurut Stoner, Freeman dan Gilbert (1995), pengurusan ialah:-

"The process of planning, organizing, leading and controlling the work of organization members and of using all available organizational resources to reach stated organizational goals."

1.2.3 Globalisasi

Proses globalisasi dianggap sebagai sesuatu yang tidak dapat dielakkan. Menurut McGrew (1992), globalisasi merupakan soal asas sebab-akibat dalam keadaan semulajadi dan diperkuuhkan lagi oleh pengalaman yang tidak menentu menyeberangi ruang dan masa. Malah globalisasi dikenalpasti sebagai proses dialektik kerana proses ini bukan sahaja membawa hasil tindakan perubahan tetapi tindakan perubahan itu terbentuk mengikut arah kecenderungan yang bertentangan terutama dalam bentuk pertentangan makna (*binary opposition*). Antaranya ialah kesejagatan lawan pengkhususan, persamaan lawan perbezaan, pengintegrasian lawan pemecahan, pemasatan lawan pemecaran dan perbandingan lawan perkongsian.

Arjun Appadurai (1990) menegaskan bahawa sifat ketidaktentuan dan perbezaan dalam budaya ekonomi global sebenarnya sedang dan akan terus berkembang. Beliau memberi gambaran ini melalui analogi *landscapes*

yang beliau labelkan sebagai *etnoscapes*, *technoscapes*, *finanscapes*, *mediascapes* dan *ideoscapes*. Walau bagaimanapun menurut Mahathir Mohamad, (2002:151)

Globalization and a borderless world seem very attractive in this Information Age and advances in transportation and communication. We now live in a global village. We will all be citizens of the Planet earth but apparently we are not going to be equal citizens.

1.2.4 Masyarakat Bermaklumat (*Information Society*)

Masyarakat bermaklumat wujud seiring dengan perkembangan maklumat dan pengetahuan. Ia berkembang melalui penerapan maklumat menghasilkan suatu komuniti yang kreatif dan bijak mengendali dan memanipulasikan maklumat menerusi teknologi baru. Ia juga wujud apabila suasana ekonomi dan keperluan asas masyarakat tempatan berdasarkan maklumat. Ekonomi dan masyarakat akan berkembang menerusi penghasilan dan penggunaan maklumat. Ini termasuklah penggunaan sepenuh maklumat oleh sesebuah masyarakat menerusi aplikasi teknologi.

Menurut Martin (1995:3) pula, konsep *information society* merujuk kepada :-

...a society in which quality of life, as well as prospects for social change and economic development, depend increasingly upon information and its exploitation. In such a society, living standards, patterns of work and leisure, the education system and the marketplace are all influenced markedly by advances in information and knowledge. This is evidenced by an increasing array of information- intensive products and services, communicated through a wide range of media, many of them electronic in nature.

1.3 Objektif Kajian

1.3.1 Mengenalpasti struktur pengurusan organisasi MDC dalam melaksanakan projek MSC di Malaysia.

MDC telah ditubuhkan oleh kerajaan pada tahun 1996 sebagai agensi dan perbadanan yang bertanggungjawab dalam memantau pelaksanaan projek MSC dan memastikan ianya mencapai objektif yang telah ditetapkan menjelang tahun 2020.

Oleh itu, sebagai sebuah badan yang memikul tanggungjawab besar dalam merealisasikan projek nasional terulung di Malaysia, maka kajian ini akan dapat mengenalpasti bagaimana struktur di sebalik pengurusan organisasi MDC dapat merealisasikan visi dan misinya terutama sebagai “*one stop super shop*” untuk semua projek MSC yang diluluskan oleh kerajaan.

1.3.2 Melihat strategi MDC dalam merealisasikan pelaksanaan Lonjakan Kedua MSC (2004-2010).

MSC merupakan satu pelan jangka panjang yang menjangkau tempoh dari tahun 1996 hingga 2020. Oleh itu, untuk melonjakkan Malaysia ke dalam Era Maklumat, pelaksanaan wawasan MSC telah dibahagikan kepada 3 fasa. Pelaksanaan Fasa Satu yang bermula dari tahun 1996 hingga 2003 telah berjaya dilaksanakan dengan cemerlang. Malah kejayaannya adalah diluar jangkaan. Menurut Mahathir (2003) dalam MSC.Comm (2003a:5), kejayaan pelaksanaan Fasa Satu MSC telah membuka jalan yang positif untuk melangkah ke Fasa Kedua (Lonjakan Kedua). Kejayaan mencapai sasaran bilangan penyertaan syarikat sebanyak 500 pada akhir tahun 2003 adalah sangat membanggakan malah ianya adalah diluar jangkaan kerana bilangan syarikat adalah melebihi daripada sasaran MSC

iaitu sebanyak 920. Manakala bilangan syarikat bertaraf dunia pula adalah lebih 50 buah syarikat.

Memandangkan pembangunan MSC kini sudah berada dalam Lonjakan Kedua, maka kajian ini akan dapat melihat bagaimana MDC merancang strategi dalam merealisasikan pelaksanaan projek MSC hingga tahun 2010. Matlamat Lonjakan Kedua adalah untuk membina satu rangkaian koridor raya di Malaysia. Pada masa yang sama, satu kerangka undang-undang siber sejagat akan diselaraskan dan sekurang-kurangnya empat hingga lima bandaraya pintar di Malaysia akan dirangkaikan dengan bandaraya-bandaraya siber sejagat.

1.4 Rasional Kajian

Aplikasi teknologi dan IT amat penting dan perlu untuk sesebuah negara agar tidak ketinggalan dalam dunia globalisasi. Dalam dunia moden ini, maklumat merupakan aset terpenting untuk dimanipulasi dan seterusnya mencapai kejayaan bagi sesebuah negara. Tanpa maklumat yang cukup dan tepat, sesebuah negara sukar untuk berkembang maju. Malaysia yang menuju ke arah globalisasi ini sudah bersedia dengan pintu yang terbuka luas untuk bersama-sama bersaing dengan negara lain dalam menghadapi cabaran di alaf 21 ini khususnya dalam dunia yang dikuasai oleh maklumat atau *Information Age*.

Sebagai langkah pertama, Malaysia telah mewujudkan projek MSC yang bertaraf dunia dan mempunyai potensi tinggi dalam bidang ICT dan teknologi multimedia sebagai persediaan melengkapi negara dan masyarakat sebagai masyarakat bermaklumat dan negara yang maju pada masa hadapan.

Walau bagaimanapun, MSC sebagai projek mega terulung tidak akan mudah difahami dan dihayati oleh semua masyarakat kecuali mereka yang terlibat dan mengetahui serba sedikit mengenai teknologi maklumat. Apakah rasional

MSC? Apakah ertiannya kepada ekonomi negara dan kepada kehidupan kita sehari-hari? Apakah MSC akan hanya memperlihatkan rangkaian multimedia, pentadbiran tanpa kertas, kad pintar serba guna dan sebagainya? Siapakah yang bertanggungjawab membangunkannya dan bagaimana ia dilaksanakan?

Oleh itu kajian ini dapat mendedahkan kepada semua yang tidak memahami MSC dengan lebih terperinci akan kepentingan sebenar MDC dalam menjayakan projek MSC di Malaysia. Sekaligus ia juga boleh dijadikan sumber maklumat penting kepada rakyat untuk mengetahui fungsi MDC dan bagaimana ia melaksanakan tanggungjawabnya. Malah hasil kajian ini juga turut memberi penjelasan akan perkembangan terkini dan kejayaan MSC sehingga hari ini.

1.5 Permasalahan Kajian

Pada akhir tahun 1990-an, kita telah menyaksikan era kemunculan industri informasi yang akan menjadi penyumbang utama kepada kemantapan pertumbuhan ekonomi dan kejayaan dalam persaingan sejagat. Kewujudan MSC merupakan pemangkin kepada pembangunan teknologi, informasi dan penjana baru bagi pertumbuhan ekonomi negara. Selain itu MSC juga boleh disifatkan sebagai *liberator* dan *information network* untuk mewujudkan masyarakat bermaklumat.

Namun begitu, projek MSC ini masih lagi awal untuk ditentukan kejayaannya, kerana implementasi projek MSC ini mengambil masa yang panjang dan terbahagi kepada 3 fasa utama. Pembangunan fasa pertama projek ini sudah pun berakhir. Pada tahun ini, projek ini akan memasuki pembangunan fasa kedua. Berikut adalah persoalan yang timbul daripada kajian ini.

1.5.1 Bagaimana projek MSC membantu membentuk “*information society*” di Malaysia.

Walaupun kewujudan MSC merupakan pemangkin kepada pembangunan teknologi, informasi dan penjana baru bagi pertumbuhan negara, namun lokasi MSC yang terletak dalam kawasan seluas 750 km persegi (lebih besar daripada Singapura) dan menyambungkan *Kuala Lumpur International Airport (KLIA)*, Putrajaya dan *Kuala Lumpur City Center (KLCC)* dilihat seolah-olah hanya tertumpu dikawasan Lembah Klang.

Oleh itu, kajian ini ingin melihat bagaimana MDC bertanggungjawab dalam mengurangkan jurang digital di kalangan rakyat Malaysia dan sekaligus membantu membentuk *Information society* menjelang tahun 2020. Persoalan kajian ini dapat membantu melihat usaha-usaha dan langkah yang diambil oleh MDC dan mencapai objektif pertama kajian ini iaitu melihat bagaimana pihak pengurusan MDC melaksanakan projek MSC.

1.5.2 Sejauhmana kejayaan projek MSC ini berbanding negara-negara lain.

Terdapat banyak negara lain yang kini sedar akan kepentingan IT kepada rakyat dan kemajuan negara. Oleh itu, semua negara berlumba-lumba untuk mencipta satu jaringan besar (*broadband*) tersendiri untuk membentuk pangkalan data maklumat dan membina infrastruktur berteknologi tinggi untuk tujuan yang sama iaitu menarik pelaburan luar dan memberi keuntungan kepada negara.

Contoh paling awal adalah penubuhan “*Silicon Valley*” di California, Amerika Syarikat yang terkenal dengan enjin pencariannya Eureka. Manakala contoh yang paling hampir dan pesaing terdekat Malaysia ialah Singapura yang terkenal dengan projek *Singapore One*. Tahap akhir fasa

kedua projek *Singapore One* ini baru sahaja berakhir. Matlamatnya adalah untuk menjadikan Singapura sebuah *intelligent island* pada awal abad ke-21.

Manakala Shanghai sebagai bandar terbesar di China juga telah menyahut cabaran perkembangan IT dunia dengan mewujudkan projek *Shanghai Infoport*. Matlamatnya adalah sama iaitu menjadi sebuah pusat pangkalan maklumat bertaraf antarabangsa.

Oleh itu, kajian ini secara tidak langsung dapat melihat sejauhmana kejayaan MSC berbanding projek sepertinya di negara lain serta strategi yang diatur dalam pelaksanaan projek MSC dalam Fasa Kedua.

1.6 Metodologi Kajian

Dalam menjalankan kajian ini, pengkaji telah mengenalpasti dua metodologi yang sesuai. Kombinasi dua metodologi ini diharapkan dapat mencapai dua objektif utama dalam kajian ini.

1.6.1 Rujukan Perpustakaan

Bagi mendapatkan bahan dan maklumat mengenai projek MSC, pengkaji telah menggunakan sumber primer iaitu majalah *MSC.Comm*, *brochure* dan *booklet* yang diterbitkan oleh MDC dan sumber sekunder seperti membuat rujukan perpustakaan untuk mendapatkan buku berkenaan MSC dan *information society*. Selain itu pengkaji turut membuat rujukan laporan tahunan, jurnal, kertas-kertas persidangan, artikel dan mengakses maklumat dari laman web.

1.6.2 Temubual Mendalam

Pengkaji juga menjalankan temubual secara mendalam dengan pihak dalaman pengurusan MDC iaitu En. Azlan, Pengurus *Community Reach* dari

Divisyen Komunikasi Korporat dan Cik Fazlyn Juliana Mohd Kamal, Pegawai Eksekutif Penjenamaan dari Divisyen Pemasaran dan Penjenamaan, MDC. Tujuan temubual ini dijalankan adalah untuk mengenalpasti dan mengetahui struktur pengurusan organisasi, strategi pengoperasian, fungsi dan peranan MDC serta mendapatkan maklumat-maklumat terkini tentang projek MSC.

Melalui metodologi ini, pengkaji dapat memahami dan mengenalpasti bagaimana MDC memainkan peranannya sebagai badan yang bertanggungjawab dalam merealisasikan kejayaan projek terulung di Malaysia dan bagaimana ia membantu membentuk masyarakat bermaklumat menjelang tahun 2020.

1.7 Batasan Kajian

Dalam menjalankan kajian ini, pengkaji tidak dapat membandingkan secara terperinci akan peranan MDC dengan organisasi-organisasi luar yang mempunyai peranan yang sama dengan MDC seperti di Singapura, China, India dan lain-lain.

Kajian secara terperinci dan mendalam ini tidak dapat dijalankan kerana skop kajiannya adalah luas dan mengambil masa yang lama. Namun begitu, dalam kajian ini pengkaji akan tetap membincang dan memberi gambaran secara umum fungsi dan peranan organisasi yang sama di negara lain.

1.8 Skop Kajian

Untuk menjadikan kajian ini lebih sistematik dan mudah difahami, pengkaji akan membahagikan skop kajian ini kepada enam bab.

Bab Satu merangkumi pengenalan kajian seperti definisi dan konsep, objektif, permasalahan kajian, metodologi yang dipilih dan batasan kajian. Manakala dalam Bab Dua pula, pengkaji akan menerangkan tentang latar belakang

negara Malaysia, perkembangan ekonomi negara dan perkembangan IT di Malaysia serta faktor yang mempengaruhi pelaksanaan projek MSC di Malaysia. Di bahagian ini, pengkaji juga akan menerangkan fungsi dan peranan MDC serta tujuh aplikasi perdana projek MSC.

Dalam Bab Tiga, pengkaji akan membincangkan rangka teoritikal kajian yang melibatkan kajian-kajian lepas, konsep-konsep penting dan teori-teori yang berkaitan seperti teori pengurusan, teori anjakan paradigma dan teori masyarakat bermaklumat. Di bahagian ini juga, pengkaji akan menerangkan perbandingan secara kasar projek MSC dengan projek IT di negara lain.

Manakala Bab Empat merupakan hasil kajian berdasarkan temubual mendalam dengan pihak pengurusan MDC. Ia juga termasuklah sistem pengurusan organisasi, data-data terkini tentang projek MSC dan perkembangannya.

Bab Lima pula, merupakan analisis kajian secara terperinci berdasarkan dapatan hasil kajian yang diperolehi dalam Bab Empat. Di samping itu pengkaji juga akan membuat analisis SWOT bagi melihat kekuatan, kelemahan, ancaman dan peluang yang terdapat dalam pengurusan MDC dan MSC.

Dalam Bab Enam iaitu bab yang terakhir dalam kajian ini, pengkaji seterusnya akan membuat rumusan dan kesimpulan secara keseluruhan berdasarkan kepada hasil kajian yang telah diperolehi. Cadangan dan pandangan pengkaji juga akan dimasukkan dalam bab akhir ini.